

Unngå, flytte og forbedre - nøkkelen til bærekraftig bylogistikk

Velkommen

Program

Unngå, flytte og forbedre - nøkkelen til bærekraftig bylogistikk

- **Velkommen**
Emanuela Rokke, Standard Norge (møteleder)
- **Hvorfor må redusert aktivitet være en del av klima- og miljøpolitikken?**
Ragnhild Børke, seniorrådgiver, CICERO Senter for klimaforskning
- **Bykommuners arbeid med bylogistikk: Flaskehalsen og hvordan fjerne dem**
Ross Owen Phillips, forsker, TØI
- **Ikke glem godstransport i jakten på bærekraft - Balansegang i prioritering for urban mobilitet**
Kelly Pitera, seniorforsker, SINTEF Community
- **Nasjonal pilot for fremtidens varetransport**
Ingeborg Briseid Kraft, programkoordinator varelogistikk i Vestkorridoren, Akershus fylkeskommune og Bærum kommune
- **Tverrsektorielt samarbeid i regi av Standard Norge**
Alexandra Haukaas, prosjektleder, Standard Norge

Program

Unngå, flytte og forbedre - nøkkelen til bærekraftig bylogistikk

- **Velkommen**
Emanuela Rokke, Standard Norge (møteleder)
- **Hvorfor må redusert aktivitet være en del av klima- og miljøpolitikken?**
Ragnhild Børke, seniorrådgiver, CICERO Senter for klimaforskning
- **Bykommuners arbeid med bylogistikk: Flaskehalsen og hvordan fjerne dem**
Ross Owen Phillips, forsker, TØI
- **Ikke glem godstransport i jakten på bærekraft - Balansegang i prioritering for urban mobilitet**
Kelly Pitera, seniorforsker, SINTEF Community
- **Nasjonal pilot for fremtidens varetransport**
Ingeborg Briseid Kraft, programkoordinator varelogistikk i Vestkorridoren, Akershus fylkeskommune og Bærum kommune
- **Tverrsektorielt samarbeid i regi av Standard Norge**
Alexandra Haukaas, prosjektleder, Standard Norge

Hvorfor må redusert aktivitet være en del av klima- og miljøpolitikken?

Klimapolitikken fremmer i stor grad teknologitiltak som krever:

MYE fornybar energi

Materialer (mineraler, metaller, biomasse)

Kapital, arbeidskraft og kompetanse

Foto:
Bil: Krister Sørbø
Vindturbin: Iselin Rønningsbakk
Gruve: Gettyimages-134468485
Arbeidskraft: iStock-1418043881

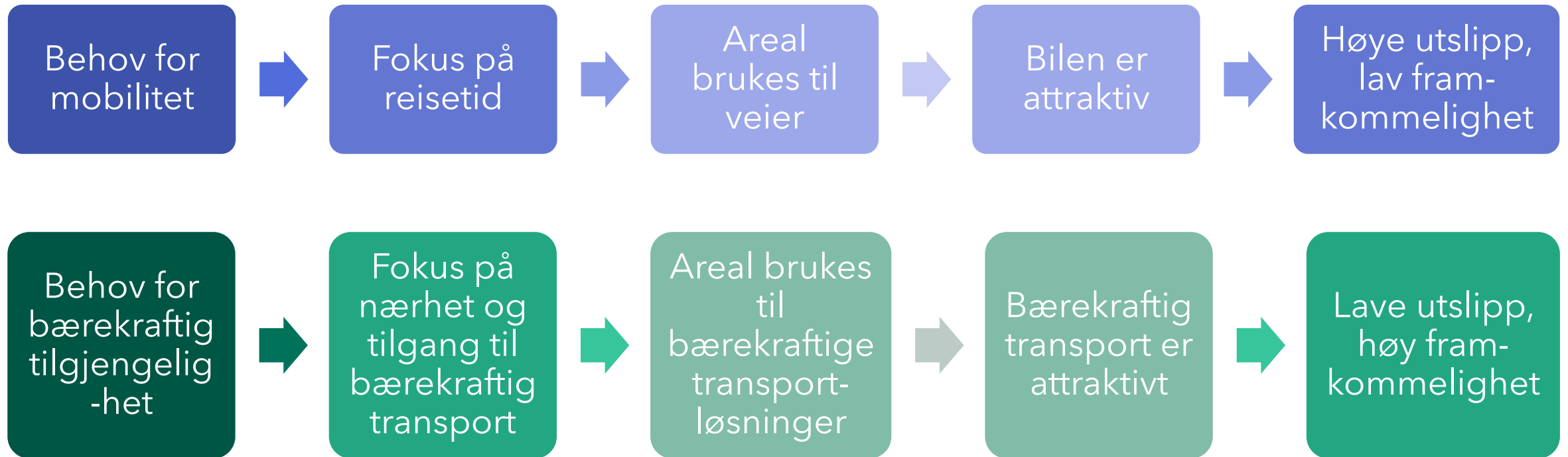
Redusert aktivitet fremmer ofte flere miljømål samtidig

- Redusere klimagassutslipp
- Bevare karbonlagere
- Hindre tap av natur
- Hindre forurensning
- Begrense uttak av knappe naturressurser

Foto: Ragnhild Børke

Å se potensialet for redusert aktivitet krever oppmerksomhet om hvordan vi definerer hvilke behov vi har

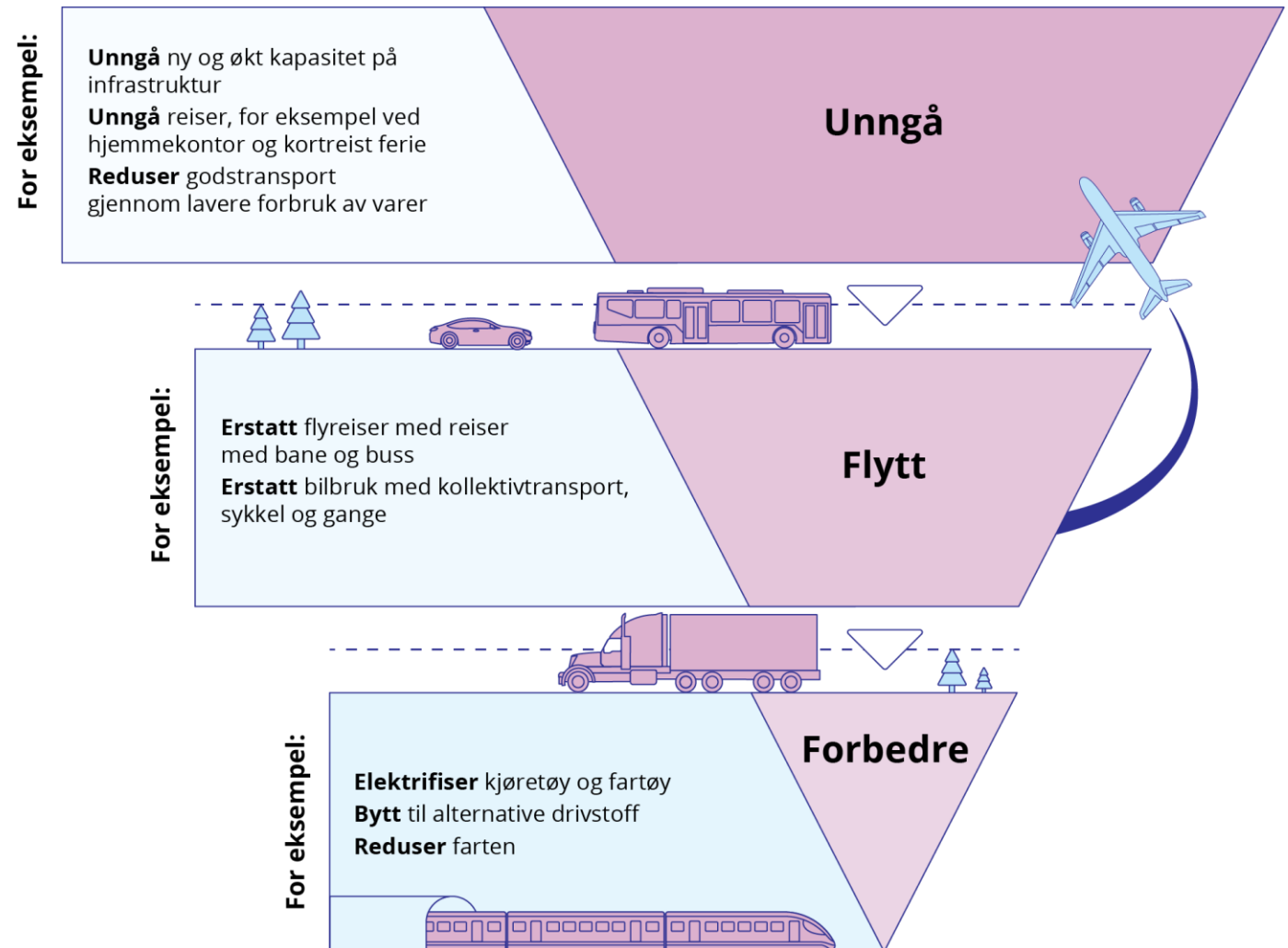

Basert på OECD (2022): Redesigning Ireland's transport for net zero

UFF-rammeverket gjør redusert aktivitet til førsteprioritet

*“Selv om alle typer tiltak må gjennomføres samtidig, **må hovedlinjene i politikken handle om å unngå etterspørsel etter transport.** Dette er fordi omfanget av transport legger føringer for de andre tiltakene.”*

Klimautvalget 2050

Report 2024:06

Unngå, flytte, forbedre: Kartlegging av bruk av UFF-rammeverket

Ragnhild Børke, Sarah Schmidt, Kristin
Thorsrud Teien

<https://cicero.oslo.no/no/publikasjoner/publikasjon?id=2316108>

Takk for meg

Ragnhild Børke

www.cicero.oslo.no

@CICERO_klima

Program

Unngå, flytte og forbedre - nøkkelen til bærekraftig bylogistikk

- **Velkommen**
Emanuela Rokke, Standard Norge (møteleder)
- **Hvorfor må redusert aktivitet være en del av klima- og miljøpolitikken?**
Ragnhild Børke, seniorrådgiver, CICERO Senter for klimaforskning
- **Bykommuners arbeid med bylogistikk: Flaskehalsen og hvordan fjerne dem**
Ross Owen Phillips, forsker, TØI
- **Ikke glem godstransport i jakten på bærekraft - Balansegang i prioritering for urban mobilitet**
Kelly Pitera, seniorforsker, SINTEF Community
- **Nasjonal pilot for fremtidens varetransport**
Ingeborg Briseid Kraft, programkoordinator varelogistikk i Vestkorridoren, Akershus fylkeskommune og Bærum kommune
- **Tverrsektorielt samarbeid i regi av Standard Norge**
Alexandra Haukaas, prosjektleder, Standard Norge

Mobilitet 2025, Oslo, 4. mars, 2025

Bykommuners arbeid med bylogistikk: Flaskehalsar og hvordan fjerne dem

Ross O. Phillips

Bakgrunn

- Bykommuner må jobbe med bylogistikk for at bærekraftsmål skal oppnås
- utfordringer knyttet til:
  - Strategi
  - Koordinering med kommersielle aktører
  - Beslutningsstøtte
- Må løses for at Unngå-Flytte-Forbedre vil fungere optimalt

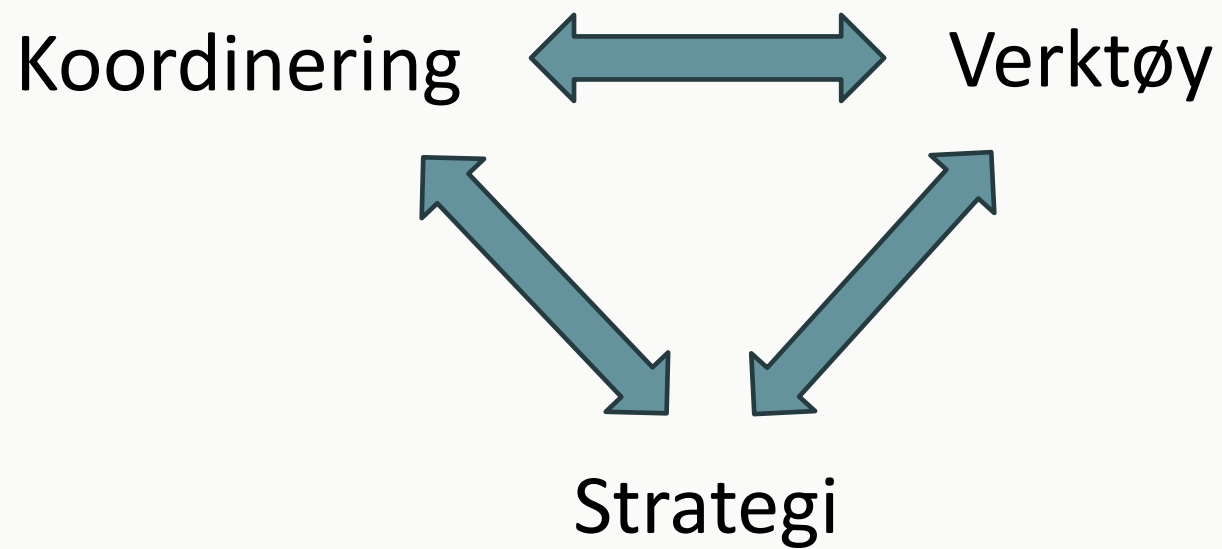
Kognitiv systemteknikk

- 1 person kan ikke se og forstå alt
- Må koordinere og samarbeide med andre sosiale og asosiale aktører i et felles system
- Må forstå utfordringer for arbeid mot felles mål i “det kognitive systemet”
- Fokus på
  - Utfordringer for måloppnåelse i “arbeidsområdet”
  - Knyttet til makrokognitivt arbeid
  - Hvordan erfarne ansatte / ledere tilpasse seg for å håndtere løse utfordringer
  - → Designidéer

Flaskehalsar for måloppnåelse i komplekse systemer

Formål:

Kan en «naturalistisk» tilnærming bidra til forbedring av bykommunenes arbeid med bylogistikk, slik at bærekraftsmål oppnås optimalt?

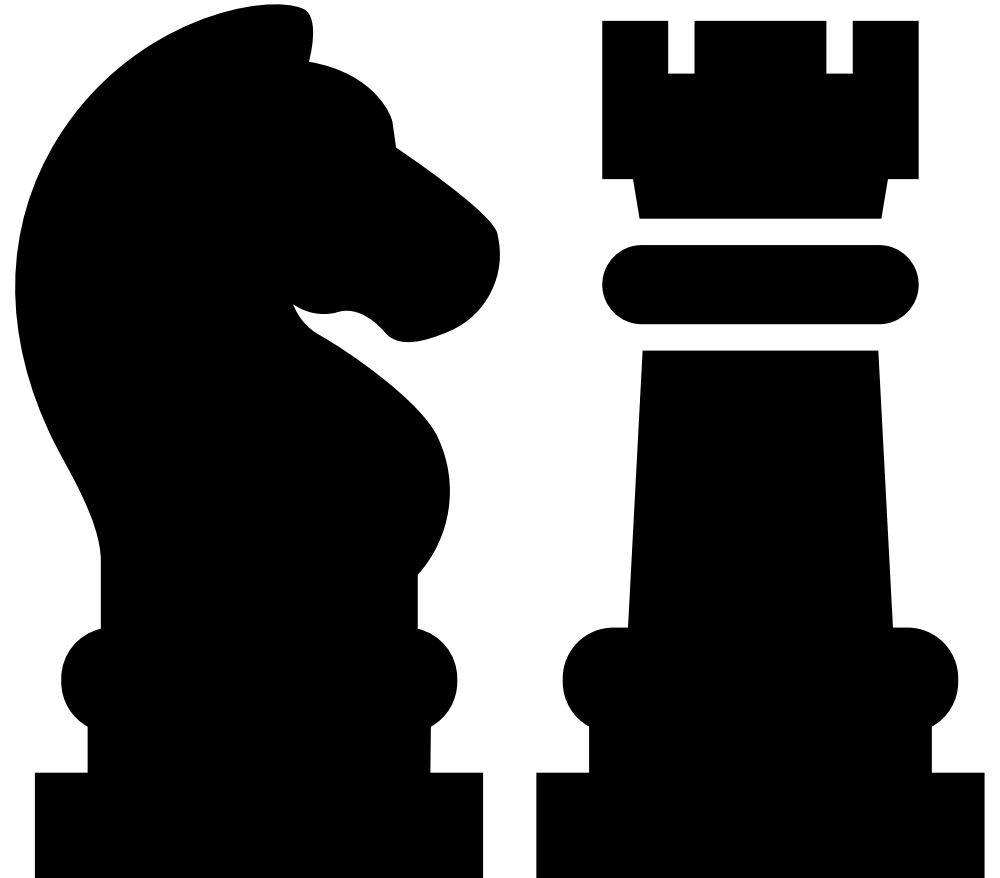

Hva gjorde vi?

- Kognitive intervjuer
- 16 erfarne ansatte
- Plan, bygg og eiendom, Bymiljøetaten, Renovasjonsetaten, Vei og trafikk m.m.
- Oslo, Stavanger, Bærum og Berger
- Analyserte for
  1. Arbeidsområde
  2. Flaskehalser
  3. Løsninger

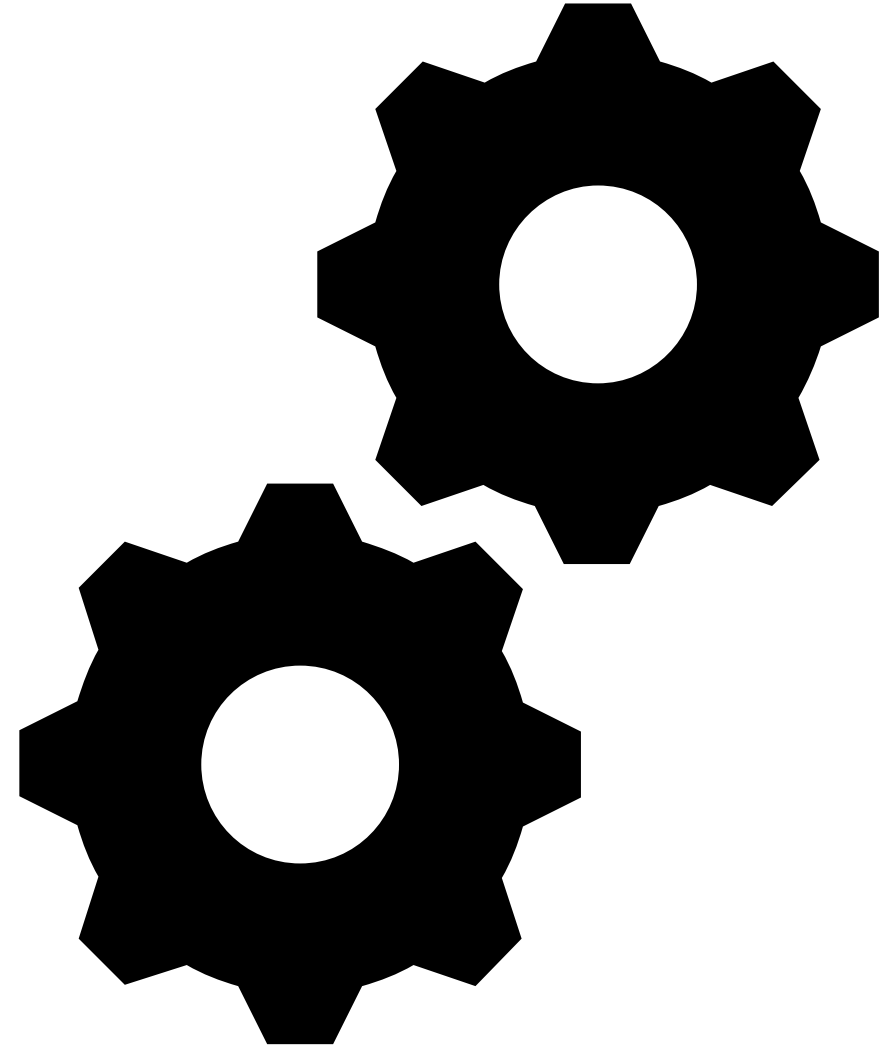
1

Ingen sammenhengende strategi
for bylogistikk

Feilkoordinering av arbeidet med bylogistikk

- Internt i kommunen
- På tvers av kommuner
- Med kommersielle aktører

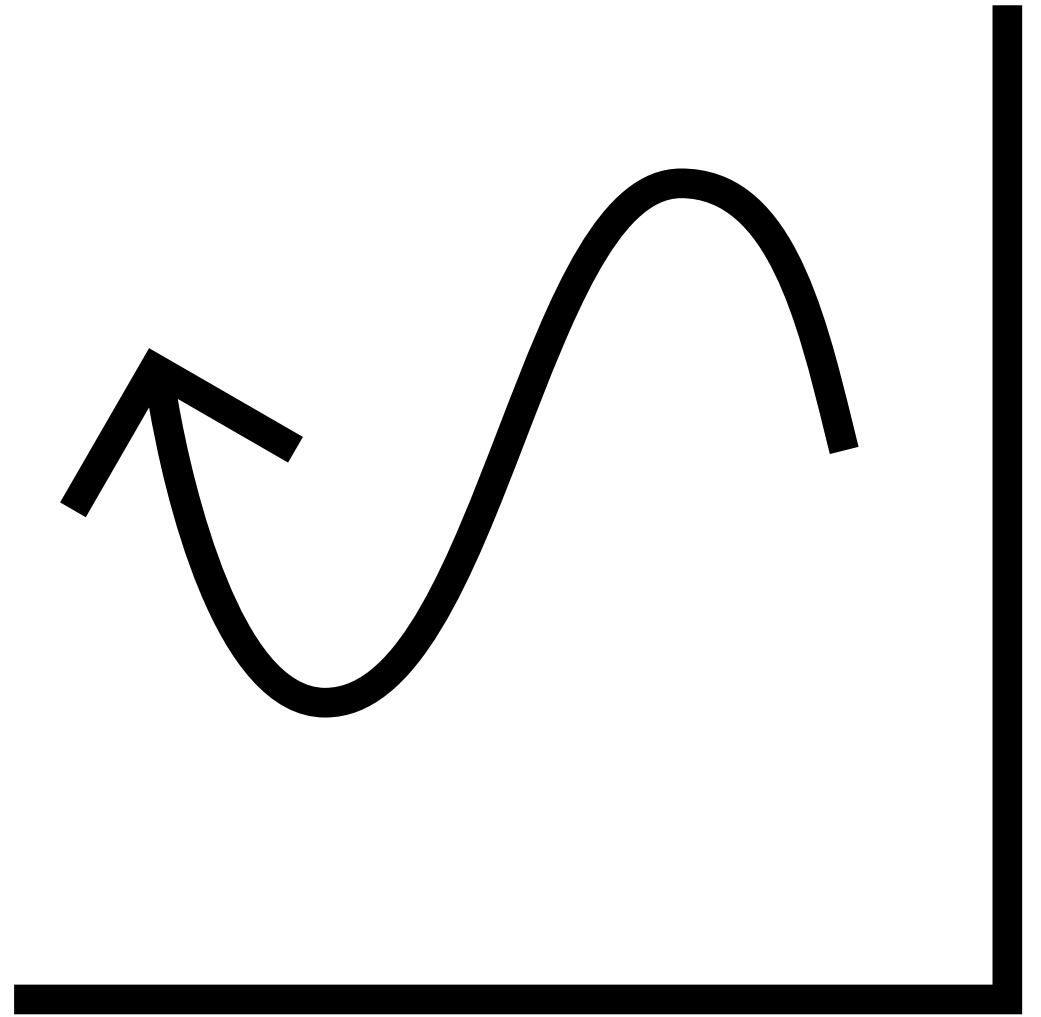

Skjøre systemer for forvaltningen av
bylogistikk

Uhensiktsmessige indikatorer

Eksempler på designidéer fra «naturalistisk» arbeid

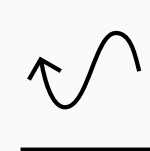
Regionale forum for å få store logistikkaktører til å samarbeide

Kartlegg hvordan byråene handler usammenhengende på bylogistikk og identifisere løsninger

Deltakende utvikling for å standardisere godkjenning av ny infrastruktur eller kjøretøy

Ta inn behov for å dele data på bylogistikk i kontrakter med kommersielle aktører

Konklusjon

Vi kan lære av hvordan kommunens arbeid med bylogisikk foregår i dag slik at UFF bidra optimalt til oppnåelse av byens bærekraftmål

TAKK!

rph@toi.no

Program

Unngå, flytte og forbedre - nøkkelen til bærekraftig bylogistikk

- **Velkommen**
Emanuela Rokke, Standard Norge (møteleder)
- **Hvorfor må redusert aktivitet være en del av klima- og miljøpolitikken?**
Ragnhild Børke, seniorrådgiver, CICERO Senter for klimaforskning
- **Bykommuners arbeid med bylogistikk: Flaskehalsen og hvordan fjerne dem**
Ross Owen Phillips, forsker, TØI
- **Ikke glem godstransport i jakten på bærekraft - Balansegang i prioritering for urban mobilitet**
Kelly Pitera, seniorforsker, SINTEF Community
- **Nasjonal pilot for fremtidens varetransport**
Ingeborg Briseid Kraft, programkoordinator varelogistikk i Vestkorridoren, Akershus fylkeskommune og Bærum kommune
- **Tverrsektorielt samarbeid i regi av Standard Norge**
Alexandra Haukaas, prosjektleder, Standard Norge

SINTEF

— 75 år —

Ikke glem godstransport i jakten på bærekraft

Balansegang i prioritering for urban mobilitet

Kelly Pitera (kelly.pitera@sintef.no)

SINTEF

— 75 år —

An example: “buying goods”

the perspective of personal transport

Picture generated from ChatGPT

AVOID (REDUCE)

How far do you need to travel?

Solution: High density and integrated land use

SHIFT

Which mode is available and convenient?

Solution: Improve efficiency and infrastructure for active transport and public transport

IMPROVE

What type of vehicle do I use?

Solution: Electric vehicles and car sharing

What about the relationship between delivering and buying goods?

the integrated perspective of goods and personal transport

SINTEF

— 75 år —

Urban Space

scarce resource, high demand

need to balance multiple functions

SINTEF

— 75 år —

Derived needs of goods transport

- Delivery activities that use public space due to citizen demand for goods
  - fewer citizens own cars, home delivery demand may increase
  - in mixed developments, stores that need deliveries are located near residences
  - active mobility infrastructure and green spaces reduce parking spaces and restrict access
- Goods delivery is less visibility in demand for space
  - yet lack of parking is a large obstacle for efficient deliveries from a carrier perspective
- More visible are the negative externalities
  - Goods transport accounts for ca. 20-30% of traffic and ca. 16-50% of emissions in cities ¹
  - Cruising (searching for parking) occurs in 70-80% of last-mile urban deliveries ²
  - Illegal parking/double parking results is a large cause of non-recurrent congestion ³
  - Noise, safety/perception of safety (intimidation)

SINTEF

— 75 år —

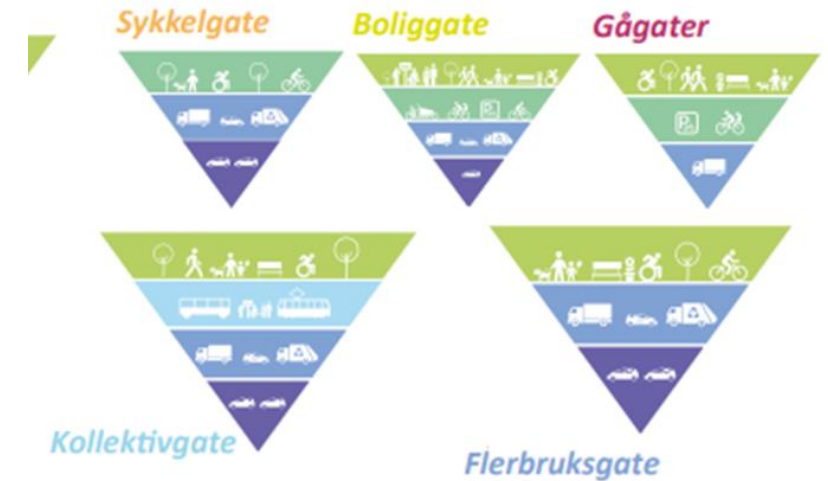
How much space does delivery activity need? Where is it needed? When is it needed?

Potential solutions:

- Context-sensitive solutions
- Flexible land use, dynamic regulation
- Curbside management – allocation of use of curbside

Data is the key:

- Currently, insufficient knowledge of delivery demand (and many other aspects of good transport)
- Need monitoring, metrics and data collection to support decisions

Gatebruksplan for Midtbyen

Picture generated from ChatGPT

SINTEF

— 75 år —

References

- ¹ Dablanc, L. (2021) Urban freight policy. In: Vickerman, Roger (Eds.) *International Encyclopedia of Transportation*, vol 6. pp. 278-285. United Kingdom: Elsevier Ltd.
- ² Lopez, C., Gonzalez-Feliu, J., Chiabaut, N., & Leclercq, L. (2016). Assessing the impacts of goods deliveries' double line parking on the overall traffic under realistic conditions. Information Systems Logistics and Supply Chain: ILS Conference 2016: Building a Resilient Future.
- ³ Kawamura, K., Sriraj, P. S., Surat, H. R., & Menninger, M. (2014). Analysis of Factors that Affect the Frequency of Truck Parking Violations in Urban Areas. *Transportation Research Record: Journal of the Transportation Research Board*, 2411(1), 20–26.

Program

Unngå, flytte og forbedre - nøkkelen til bærekraftig bylogistikk

- **Velkommen**
Emanuela Rokke, Standard Norge (møteleder)
- **Hvorfor må redusert aktivitet være en del av klima- og miljøpolitikken?**
Ragnhild Børke, seniorrådgiver, CICERO Senter for klimaforskning
- **Bykommuners arbeid med bylogistikk: Flaskehalsen og hvordan fjerne dem**
Ross Owen Phillips, forsker, TØI
- **Ikke glem godstransport i jakten på bærekraft - Balansegang i prioritering for urban mobilitet**
Kelly Pitera, seniorforsker, SINTEF Community
- **Nasjonal pilot for fremtidens varetransport**
Ingeborg Briseid Kraft, programkoordinator varelogistikk i Vestkorridoren, Akershus fylkeskommune og Bærum kommune
- **Tverrsektorielt samarbeid i regi av Standard Norge**
Alexandra Haukaas, prosjektleder, Standard Norge

Varelogistikk i
Vestkorridoren

NASJONAL PILOT FOR FREMTIDENS VARETRANSPORT

Ingeborg Briseid Kraft, programkoordinator

AKERSHUS
FYLKESKOMMUNE

BÆRUM KOMMUNE

Oslo

Asker
kommune

DRAMMEN
KOMMUNE

Lier kommune

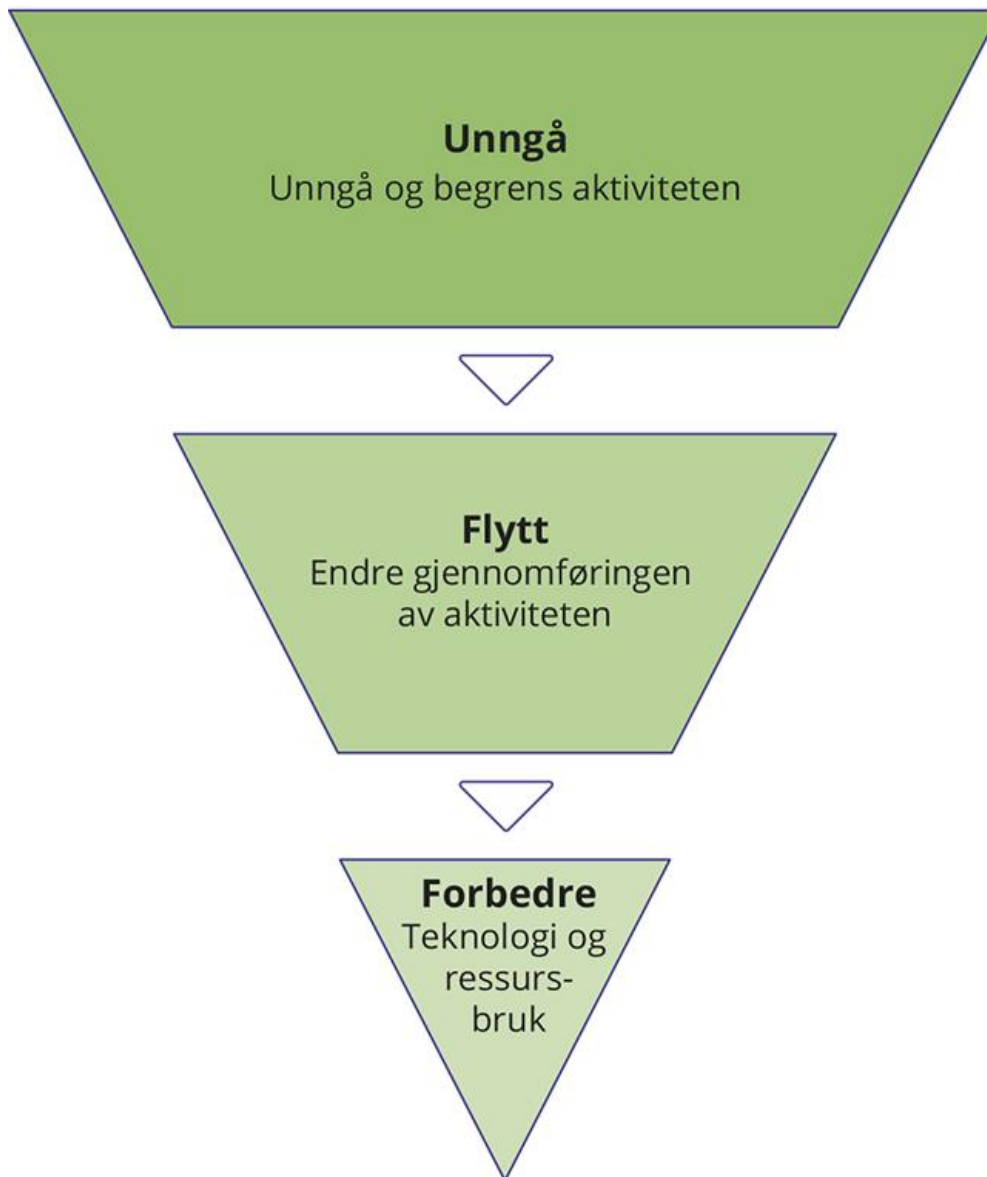

BUSKERUD
FYLKESKOMMUNE

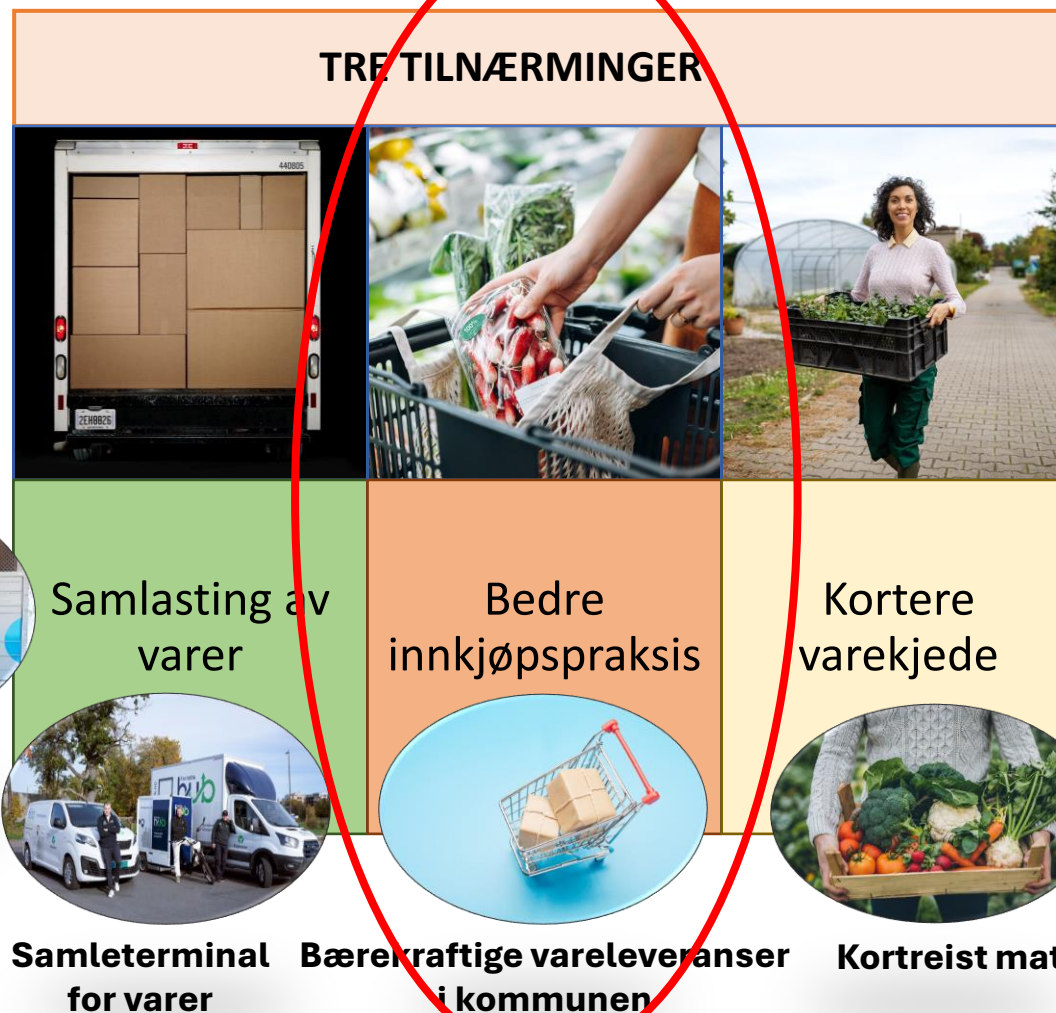
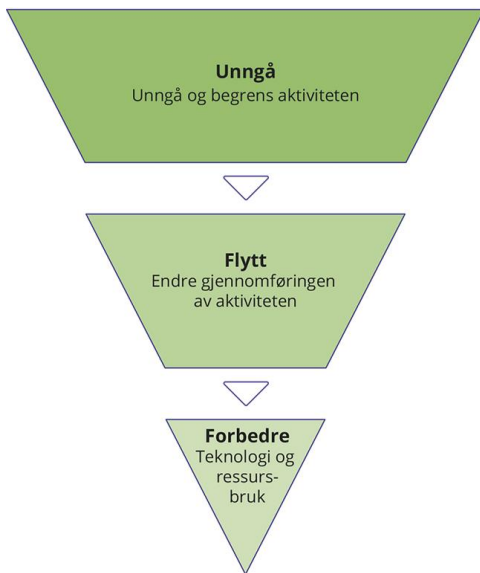
Statens vegvesen

UFF-rammeverket

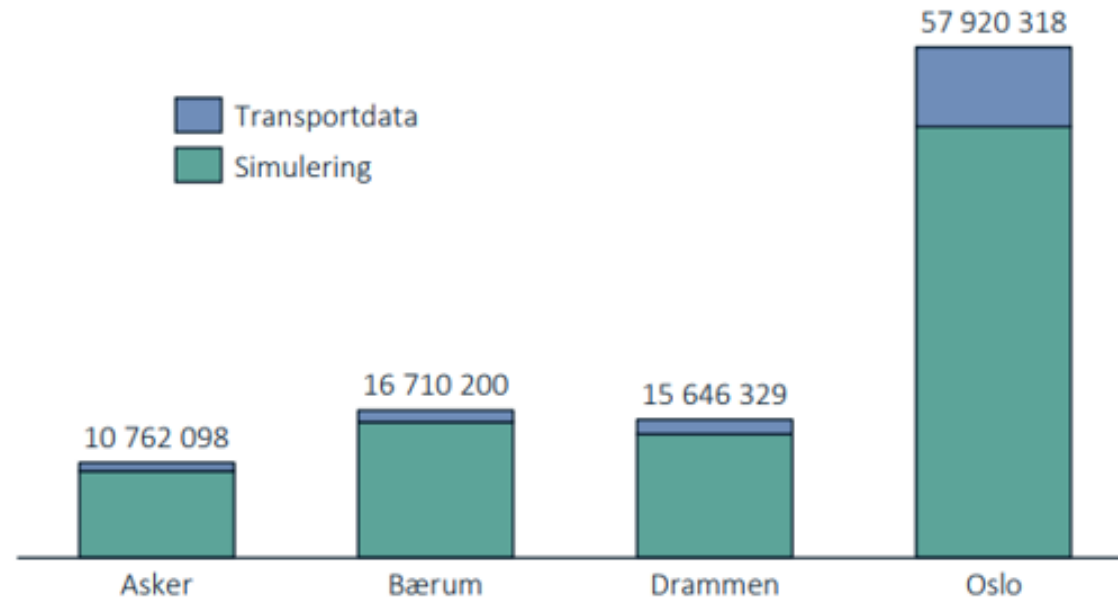

Hvordan kan vi jobbe med å unngå transport i vareledningskjeden?

Hentepunkter for netthandel

Redusere transport gjennom bedre innkjøpspraksis

«Fritt levert» er antatt svært kostbart (Kinver 2022)

Leverandørdata

Hvorfor er dette vanskelig?

- Leverandørene mangler insentiv til å bruke ressurser på datauttrekk og -deling
- X leverandører x antall ulike svar
- Kompleksitet i beregninger av avstand
  - Fra terminal til kunde?
  - Kunde til kunde?
  - Hva med kunder som ikke er kommunale?
- Format på dataen
- Teknisk løsning for mottak av data

Utvikling av en veileder for datakrav i rammeavtaler

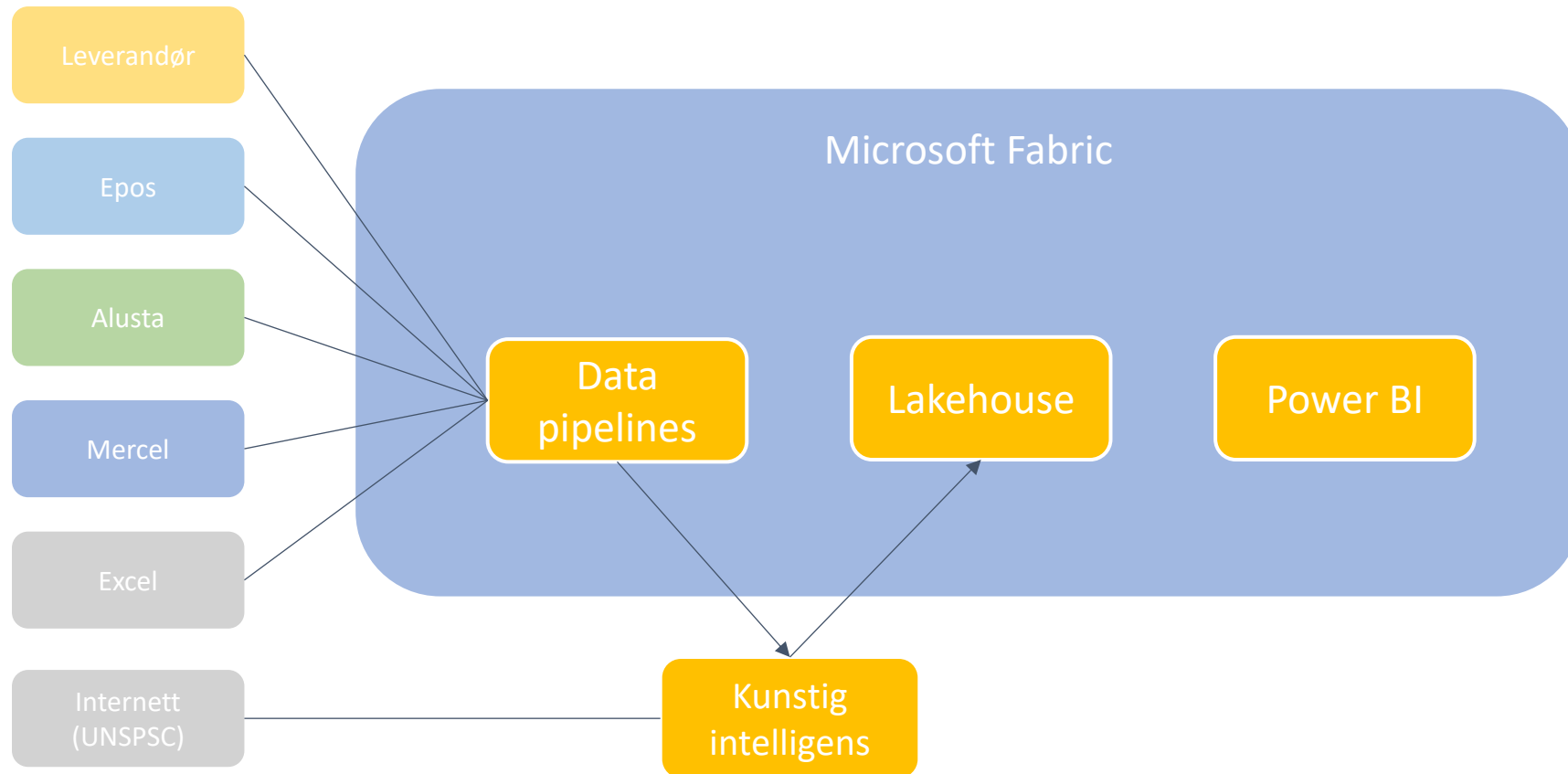
Kommuner har innkjøpsdata, men mangler transportdata

Kategori	Informasjonsfelt	Absolutt nødvendig
Avsender info	Navn på oppdragsgiver/avtalens navn	
	Avtalenummer	
	Avsender postnummer	X
	Avsenders navn	
	Avsenderadresse	
	Avsenderby	
	Avsenderland	
Mottakerinfo	Mottakers navn/Kunde ID	
	Mottakeradresse	X
	GLN nr mottaker	
	Mottaker postnummer	X
	Kategorisering (UNSPSC, leverandørens egen kategorisering, kategoriseringen fra konkurransen)	
	Mottakerby	
	Leveringsdato	X
	Dato for utkjøring	
	Antall kolli	X
	Betalbar vekt i kg	X
	Fraktvolum i dm ³	
	Virkelig vekt	

- ✓ Datafangst fra varetransport kan deles med samferdselsdata.no
- ✓ Bedre innsikt i varestrømmer som grunnlag for planlegging og infrastruktur

Bygging av datapipeline og utvikling av en dataplattform for måling og analyse

Måling og analyse av transport- og innkjøpsdata gir nye muligheter

Datadrevet beslutningsstøtte

Bedre konkurransegrunnlag

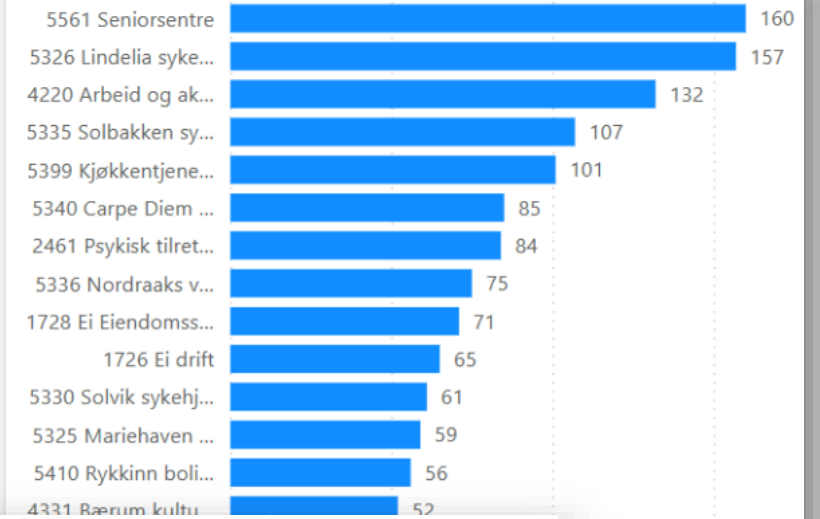

Følge utvikling over tid

Kunnskap om bestillingspraksis

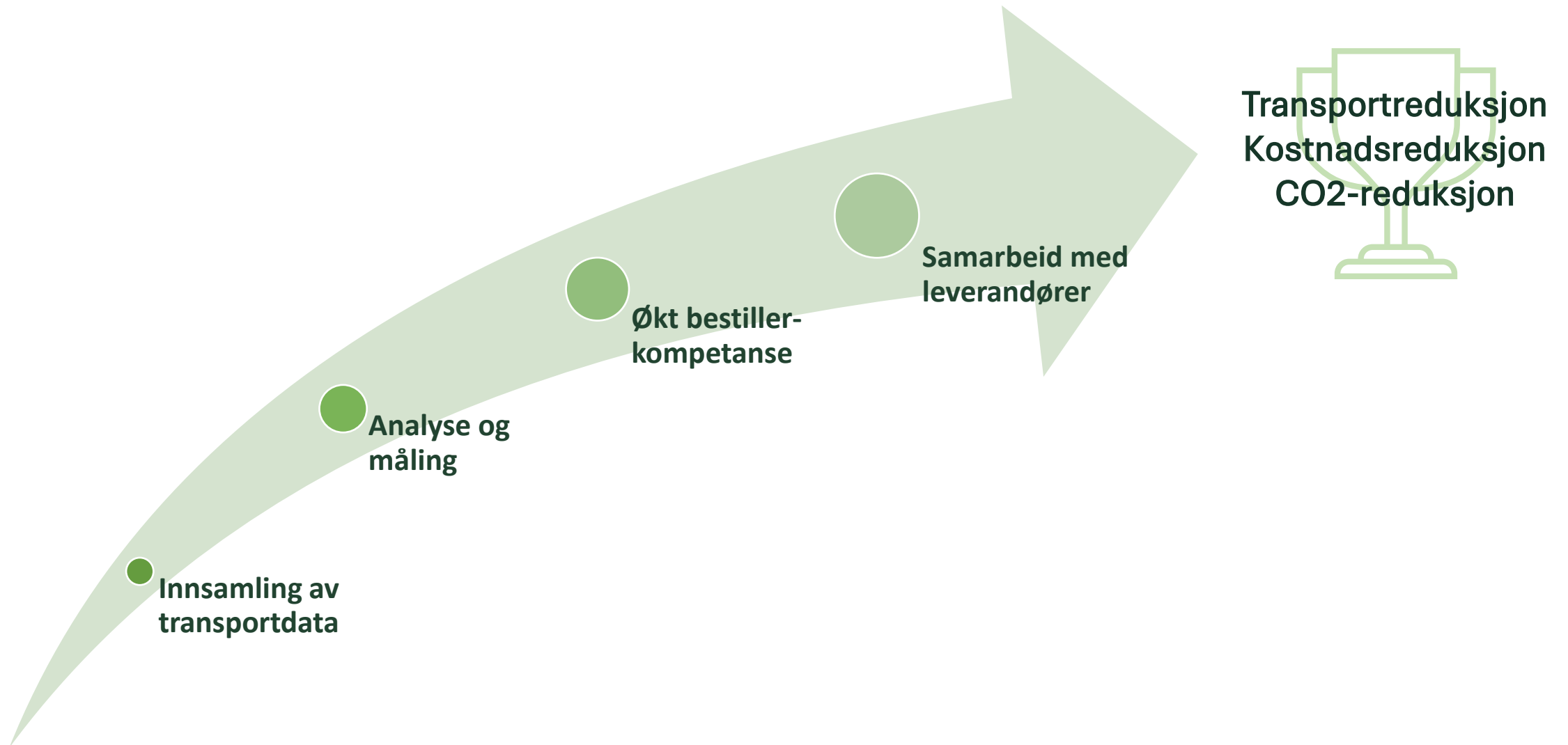
Antall faktura pr tjenestested

Minste fakturastørrelse pr tjenestested

Systematisk arbeid med transportreduksjon i kommuner krever fire tanker i hodet samtidig

Takk!

ingeborg.kraft@baerum.kommune.no

Program

Unngå, flytte og forbedre - nøkkelen til bærekraftig bylogistikk

- **Velkommen**
Emanuela Rokke, Standard Norge (møteleder)
- **Hvorfor må redusert aktivitet være en del av klima- og miljøpolitikken?**
Ragnhild Børke, seniorrådgiver, CICERO Senter for klimaforskning
- **Bykommuners arbeid med bylogistikk: Flaskehalsen og hvordan fjerne dem**
Ross Owen Phillips, forsker, TØI
- **Ikke glem godstransport i jakten på bærekraft - Balansegang i prioritering for urban mobilitet**
Kelly Pitera, seniorforsker, SINTEF Community
- **Nasjonal pilot for fremtidens varetransport**
Ingeborg Briseid Kraft, programkoordinator varelogistikk i Vestkorridoren, Akershus fylkeskommune og Bærum kommune
- **Tverrsektorielt samarbeid i regi av Standard Norge**
Alexandra Haukaas, prosjektleder, Standard Norge

Tverrsektorielt samarbeid i regi av Standard Norge

Alexandra Haukaas

Mobilitet 2025

4. mars 2025

Standardisering som praktisk verktøy for utvikling av bærekraftige løsninger

- *Oppsummering av utfordringer innenfor bylogistikk*
- *Hvordan samarbeid organiseres i praksis*
- *Muligheter som standardisering tilbyr*
- *Hva vi ønsker å oppnå*
- *Invitasjon til relevante aktører å være med i dette arbeidet*

Utfordringer innenfor bylogistikk - oppsummering

Målsetning

- Redusere transport gjennom bedre innkjøpspraksis
- Datafangst fra varetransport
- Bedre innsikt i varestrømmer for transportplanlegging

Utfordring

Kommuner har innkjøpsdata, men mangler transportdata

Løsning

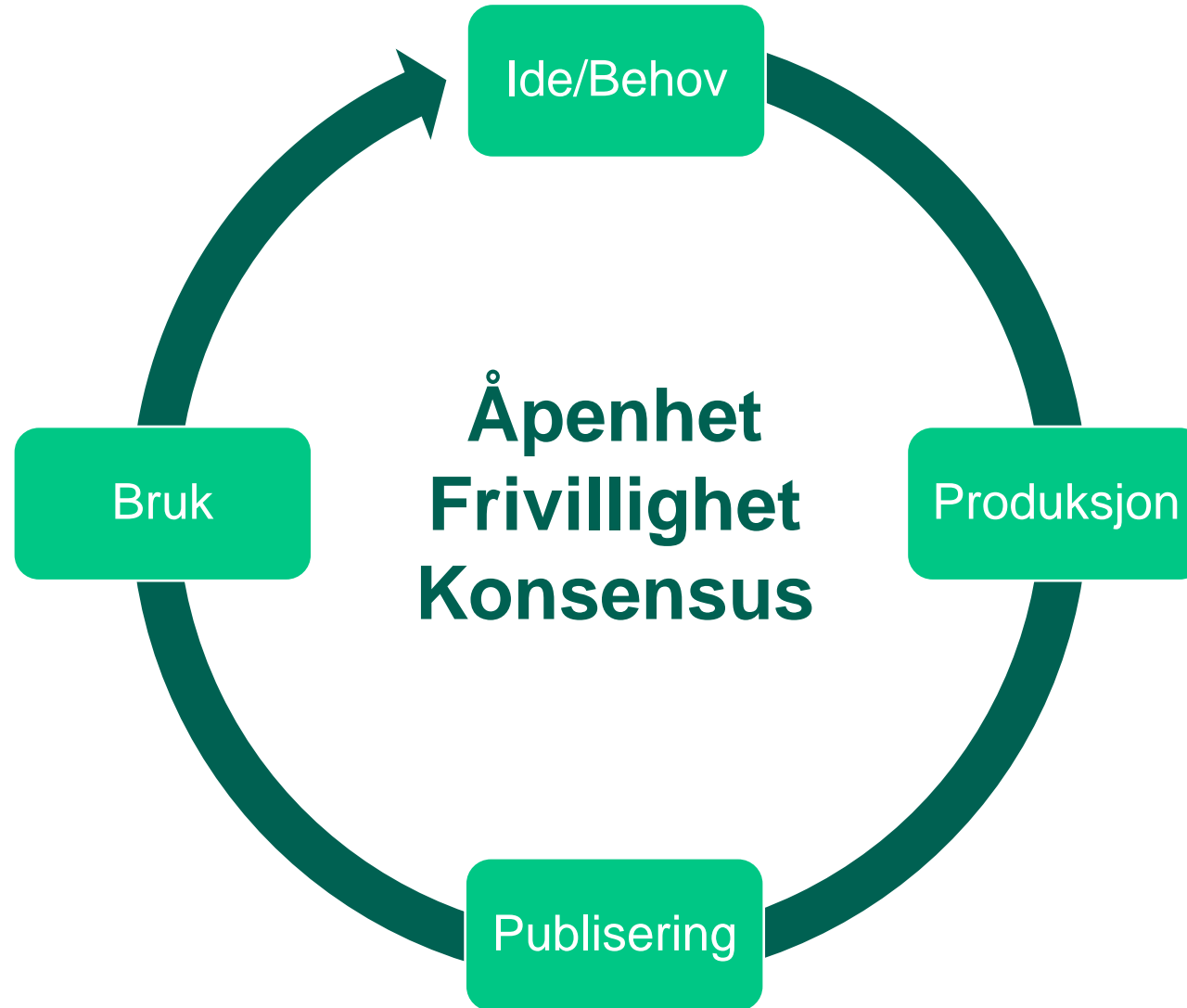
Standardisering som et verktøy for tversektorielt samarbeid:

Utvikling av veileder "***Krav til transportdata i rammeavtaler***"

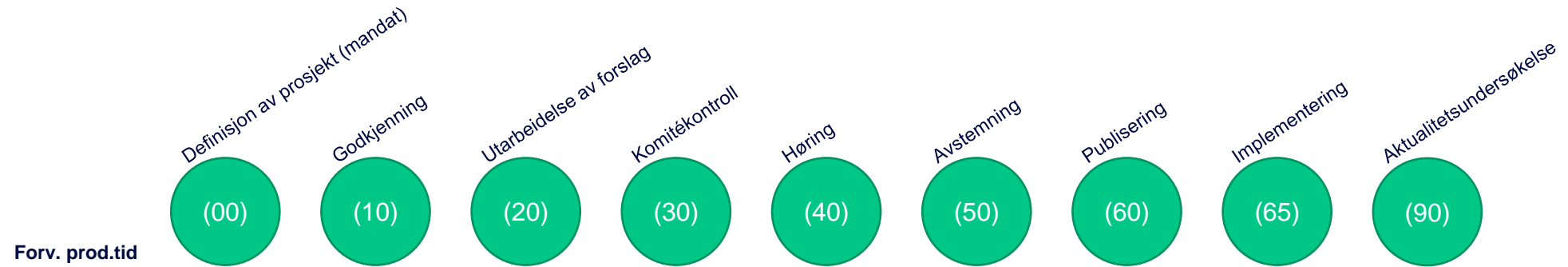
A blurred background image of a modern office environment. Several people are seated at long tables or desks, working. The scene is brightly lit, likely from large windows, creating a bokeh effect with light spots. The overall atmosphere is professional and collaborative.

Standardiseringskomiteer

Utviklingen av
standardiseringsdokumenter
foregår på en åpen og
demokratisk måte,
alle kan bidra

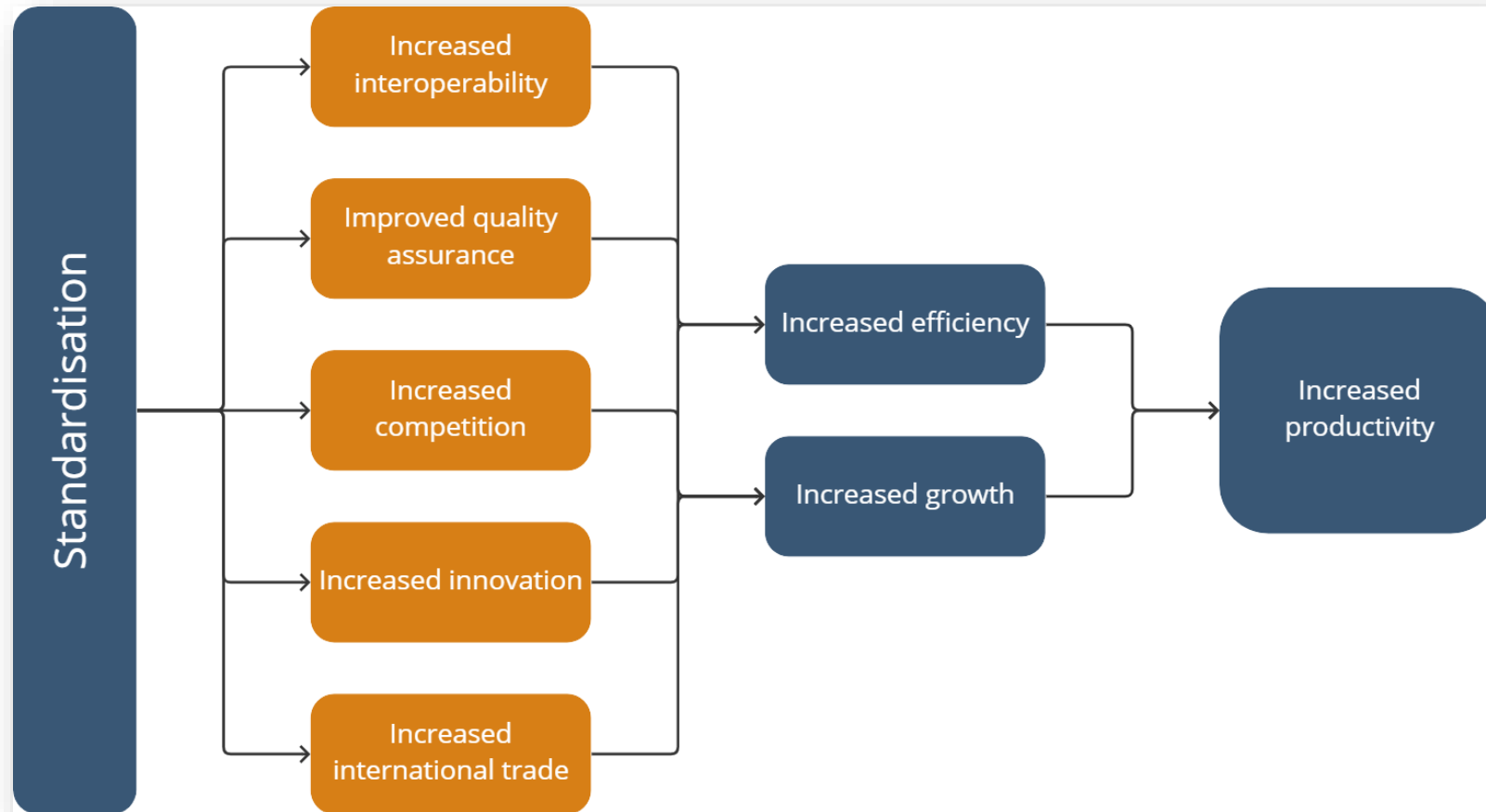
Standarddokumenter, faser og produksjonstid

Standard	24-36 mnd	x	x	x	x	x	x	x	x
Teknisk spesifisering	12-24 mnd	x	x	x	x		x	x	
CWA/ IWA (pre-standard)	6-12 mnd	x	x	x	x			x	
Blankett	2-12 mnd	x	x	x	x	x	x	x	
Veileder (støttestandard)	2-6 mnd	x	x	x		x		x	
Norsk hurtigspesifisering	8 uker	x	x	x		(x)		x	

The five main mechanisms that drive productivity growth

Source: Menon Economics, [2023-43-Macroeconomic-benefits-of-standardisaton.pdf \(menon.no\)](https://menon.no/2023-43-Macroeconomic-benefits-of-standardisaton.pdf)

Kilde: Stockbilder

Veileder: «Krav til transportdata i rammeavtaler»

En veileder vil kunne bidra til:

- Tverr sektorielt samarbeid om transportreduksjon
- Datadrevet transportplanlegging
- Bærekraftig varetransport

Hvem deltar i standardiseringskomiteen *SN/K 619 Innovativ logistikk?*

- Element Logic AS
- Bærum kommune
- Den norske emballasjeforening
- NHO Logistikk og transport
- Enova SF
- Bane NOR SF
- Autostore AS
- Swisslog AS
- Statens vegvesen

**Deltakerne i
arbeidsgruppen
for veilederen
*Krav til
transportdata i
rammeavtaler***

tøi

MASKE

 dfø

 kinver

ONEMED

ITS Norway

BÆRUM
KOMMUNE

 Lyreco

**Vi inviterer flere norske aktører
til å delta i dette arbeidet!**

Standard
Norge

Alexandra Haukaas

Prosjektleder SN/K 619

aha@standard.no

Unngå, flytte og forbedre - nøkkelen til bærekraftig bylogistikk

Unngå, flytte og forbedre - nøkkelen til bærekraftig bylogistikk

Takk for
deltakelsen!

